

Guru Gobind Singh Department of Religious Studies
Punjabi University, Patiala-147002
(Established Under Punjab Act No. 35 of 1961)
Phone No. 0175-513-6468
E-mail: rstudiespatiala@gmail.com

Sr. No. /RS

Date: .....

Program Code of M.A. Sikh Studies: SSTM2PUP
M.A. (Sikh Studies) Part-II Semester III-IV
For Regular//Distance Education/Private Students
Sessions 2019-20 & 2020-21

Paper No.	Semester	Subject	Subject Code
PAPER IX	3	Study of Sikh Religion & History-III	SSTM2309T
PAPER X	3	Sikh Scripture and Literature-III	SSTM2310T
PAPER XI	3	Sikh Philosophy - A	SSTM2311T
PAPER XII	3	World Religious Traditions-II (Indian Tradition)	SSTM2312T
PAPER XIII	4	Study of Sikh Religion & History-IV	SSTM2413T
PAPER XIV	4	Sikh Scripture and Literature-IV	SSTM2414T
PAPER XV	4	Sikh Philosophy -B	SSTM2415T
PAPER XVI	4	Sikh Culture & Institutions	SSTM2416T

27

SL

2/1/19
Fakhir

PUNJABI UNIVERSITY,
PATIALA.
SYLLABUS for
M.A. (SIKH STUDIES)
PART-II
(Semester III & IV)
(Session 2021-22 & 2022-23)

(For Regular/Distance Education/Private Students)

PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA

(All Copyrights reserved with the University)

ॐ

ॐ

ॐ

ॐ

M.A. (SIKH STUDIES): PART - II
(SEMESTER SYSTEM)
Session: 2021-22 & 2022-23
Scheme of Studies

This Page Concerned Only for Campus Students

Note: Complete M.A. (Sikh Studies) Course carries 80 credits and each paper carries 5 Credits (4 Lectures+ 1 Tutorial).

Semester - III

Core Papers		Credits
PAPER IX	Study of Sikh Religion & History-III	5(4L+1T)
PAPER X	Sikh Scripture and Literature-III	5(4L+1T)
PAPER XII	World Religious Traditions-II (Indian Tradition)	5(4L+1T)
ELECTIVE PAPER		
PAPER XI	Sikh Philosophy - A	5(4L+1T)

Semester - IV

Core Papers		Credits
PAPER XIII	Study of Sikh Religion & History-IV	5(4L+1T)
PAPER XIV	Sikh Scripture and Literature-IV	5(4L+1T)
PAPER XV	Sikh Philosophy -B	5(4L+1T)
ELECTIVE PAPER:		
PAPER XVI	Sikh Culture & Institutions	5(4L+1T)

M.A. (Sikh Studies) part-II, Semester:III-IV for Sessions **2021-22 & 2022-23**
For Regular/Distance Education/Private Students

over
2/1/22
Kamande
G.S.H.

Syllabus
M.A. SIKH STUDIES PART- II
(Semester 3rd & 4th)
(2021-22 & 2022-23 Sessions)

OUTLINES OF TESTS

There are eight papers in Part-I. Each paper carries 100 marks. External examination is of 75 marks and has three hours duration. 25 Marks are allotted for Internal Assessment. Stipulated teaching hours for each paper are 125.

M.A. Sikh Studies Part II
Semester III

PAPER IX	Study of Sikh Religion & History-III
PAPER XI	Sikh Philosophy - A
PAPER XII	World Religious Traditions-II (Indian Tradition)
PAPER X	Sikh Scripture and Literature-III

Semester IV

PAPER XIII	Study of Sikh Religion & History-IV
PAPER XIV	Sikh Scripture and Literature-IV
PAPER XV	Sikh Philosophy -B
PAPER XVI	Sikh Culture & Institutions

OR

OR
OR

OR

SEMESTER - III

For Regular students Six Periods per week per paper to be delivered.

Paper - IX

Study of Sikh Religion and History-III

ਪੇਪਰ-IX : ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ-III

For Regular/Distance Education Students Maximum Marks : 100 Theory: : 75 Internal Assessment: 25	For Private Students Maximum Marks: 100
---	--

Time allowed: 3 hours
Pass marks : 35%
Total Teaching Periods: 75

INSTRUCTIONS FOR THE PAPER-SETTER

- 1 (For Regular and Distance Education Students) : The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A & Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (10X2 =20)
- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 5 marks. (5X5=25)
- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 2 marks. (15X2 = 30)

(For Private Students) :

- 1 The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A &Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (12.5 X 2 =25)

ms

4

- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 6 marks. (5X6=30)
- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 3 marks. (15X3 = 45)

INSTRUCTIONS FOR THE CANDIDATES

Candidates will have to answer two questions out of four questions from A Section 5 questions out of 7 are to be answered in section B of the questions paper. The whole of Section C is compulsory. The candidates will answer 15 objective type questions.

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

(ਰੈਗੂਲਰ ਅਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (10 X 2 = 20)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X5 =25)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (15 X 2 = 30)

(ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (12.5 X 2 = 25)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X6 =30)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

gulu

g

(15 X 3 = 45)

P. Singh

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

P. Singh

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 15 ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣਗੇ।

Section-A:

1. The Sikhs and the Colonial (British) Polity upto 1857
2. The Sikh Resistance : Bhai Maharaj Singh
3. The Sikh Resistance : Bhai Ram Singh
4. The Reformers: The indigenous or the early Nirankaris.
5. Western Perspective : Christian Missions
6. The British Administration

Section-B:

7. Sikh Society and Religion in the third quarter of the 19th century.
8. Westernization of the Sikhs - The Role of Western Education.
9. Western Scholarship & Sikhism
10. Sikh Education
11. Sikh Journalism : Origin and Impact
12. Emergence of Chief Khalsa Diwan: religious and political role.

Section-C:

Fifteen Short-Answer type questions covering the above four sections.

ਭਾਗ-ੳ

1. ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਯੋਜਨਾ 1857 ਤੱਕ
2. ਸਿੱਖ ਬਗ਼ਾਵਤ : ਭਾਈ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ
3. ਸਿੱਖ ਬਗ਼ਾਵਤ: ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ
4. ਸੁਧਾਰਕ: ਮੁਢਲੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਲਹਿਰ
5. ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ : ਈਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨ
6. ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ

ਭਾਗ-ਅ

7. ਉਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਧਰਮ
8. ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪੱਛਮੀਕਰਣ-ਪੱਛਮੀ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ
9. ਪੱਛਮੀ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ
10. ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆ
11. ਸਿੱਖ ਪੱਤਰਕਾਰੀ : ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

12. ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦਾ ਉਦਭਵ : ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਭਾਗ-ੲ

ਪੰਦਰਾਂ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

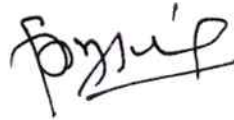
Recommended Readings

- 1 ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ
- 2 ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਪਤ੍ਰਿਕਾਵਾਂ
- 3 ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਕਿਸ ਬਿਧ ਰੁਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ
- 4 ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ, ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਰੰਗੀਆਂ
- 5 ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਸ਼ੋਕ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ
- 6 ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਉਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ
- 7 Harbans Singh, *The Heritage of the Sikhs*
- 8 Ganda Singh : *The Punjab*

Paper X : Sikh Scripture and Literature - III

ਪੇਪਰ-X : ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ-III

For Regular students Six *Periods per week per paper to be delivered.*

For Regular/Distance Education Students Maximum Marks : 100 Theory: : 75 Internal Assessment: 25	For Private Students Maximum Marks: 100
---	--

Time allowed: 3 hours Pass marks : 35% Total Teaching Periods: 75

INSTRUCTIONS FOR THE PAPER-SETTER

- 1 (For Regular and Distance Education Students) : The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A &Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (10X2 =20)
- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 5 marks. (5X5=25)
- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 2 marks. (15X2 = 30)

(For Private Students) :

- 1 The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A & Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (12.5 X 2 =25)
- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 6 marks. (5X6=30)

7/24

[Handwritten signatures]

- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 3 marks. (15X3 = 45)

INSTRUCTIONS FOR THE CANDIDATES

Candidates will have to answer two questions out of four questions from A Section 5 questions out of 7 are to be answered in section B of the questions paper. The whole of Section C is compulsory. The candidates will answer 15 objective type questions.

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

(ਰੈਗੂਲਰ ਅਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (10 X 2 = 20)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X5 =25)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (15 X 2 = 30)

(ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (12.5 X 2 = 25)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X6 =30)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(15 X 3 = 45)

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 15 ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣਗੇ।

Section –A

Janam Sakhi and Gurbilas literature

1. Janam Sakhi Tradition: Nature & Historical Form
2. Personality of Guru Nanak Dev ji in the Janam Sakhies
3. Gurbilas Patshahi Chhevin : Personality of Guru Harigobind ji
4. Sainapati Guru Sobha: Personality of Guru Gobind Singh ji
5. Koer Singh Gurbilas: Theme
6. Sukha Singh Gurbilas: Theme

Section –B

Bansawali and Prakash literature

7. Kesar Singh Chhibar Bansawalinama: Main dates
8. Tolaa Singh Gur-ratnawali : Main dates
9. Sarup Das Mahima Prakash: Subject–Matter
10. Bh.Santokh Singh: Sri Gur Pratap Suraj Prakash
11. Panth Prakash Ratan Singh Bhangu: Origin of Sikh Panth and Nature
12. Panth Prakash Gian Singh : Introduction and Nature

Section- C:

Fifteen Short-answer type questions covering the above four sections.

ਭਾਗ ਓ

ਜਨਮਸਾਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਸਾਹਿਤ

1. ਜਨਮਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ : ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੂਪ
2. ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ
3. ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ : ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ
4. ਸੈਨਾਪਤੀ ਗੁਰੂ ਸੇਭਾ : ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ
5. ਕੁਇਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਬਿਲਾਸ : ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ
6. ਸੁਖਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰਬਿਲਾਸ : ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ

ਭਾਗ ਅ

ਬੰਸਾਵਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਾਹਿਤ

7. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਛਿਬਰ ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ : ਮੁੱਖ ਤਾਰੀਖਾਵਲੀ

8. ਤੇਲਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰ-ਰਤਨਾਵਲੀ : ਮੁਖ ਤਾਰੀਖਾਵਲੀ
9. ਸਰੂਪ ਦਾਸ ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ : ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ
10. ਡਾ. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ : ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰੰਥ
11. ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ : ਸਿਖ ਪੰਥ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਸਰੂਪ
12. ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ : ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ

ਭਾਗ ਏ

ਸੰਖੇਪ ਉਤੱਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

Recommended Readings

1. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਨਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ
2. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਛਿਬਰ, ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ
3. ਸਰੂਪ ਦਾਸ, ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
4. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰੰਥ (ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)
5. ਸੈਨਾਪਤਿ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸੇਭਾ
6. ਕੁਇਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ
7. ਸੁਖਾ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ
8. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
9. ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ, ਗੁਰਮਤ ਮਾਰਤੰਡ
10. Harbans Singh (ed.) The Encyclopaedia of Sikhism (4 vols.)

 Three handwritten signatures and initials are present. The first is a stylized 'P. S.', the second is 'R', and the third is a more complex signature.

Paper XI : Sikh Philosophy -A

ਪੇਪਰ-XI : ਸਿੱਖ ਦਰਸ਼ਨ-A

For Regular students Six *Periods per week per paper to be delivered.*

For Regular/Distance Education Students Maximum Marks : 100 Theory: : 75 Internal Assessment: 25	For Private Students Maximum Marks: 100
---	--

Time allowed: 3 hours
Pass marks : 35%
Total Teaching Periods: 75

INSTRUCTIONS FOR THE PAPER-SETTER

1 (For Regular and Distance Education Students) : The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A &Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (10X2 =20)

2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 5 marks. (5X5=25)

3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 2 marks. (15X2 = 30)

(For Private Students) :

1 The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A &Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (12.5 X 2 =25)

2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 6 marks. (5X6=30)

3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 3 marks. (15X3 = 45)

INSTRUCTIONS FOR THE CANDIDATES

Candidates will have to answer two questions out of four questions from A Section 5 questions out of 7 are to be answered in section B of the questions paper. The whole of Section C is compulsory. The candidates will answer 15 objective type questions.

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

(ਰੈਗੂਲਰ ਅਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (10 X 2 = 20)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X5 =25)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (15 X 2 = 30)

(ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (12.5 X 2 = 25)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X6 =30)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(15 X 3 = 45)

ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 15 ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣਗੇ।

Section-A:

1. Theology : Definition, Meaning and nature of Ultimate Reality.
2. Mul -Mantra: Attributes of Ultimate Reality
3. Epistemology: Perception, Testimony Revelation, Reason and Intuition.
4. Cosmology: Creation, World, Man.

Section-B:

1. Mysticism : nature and features
2. Rebirth and Transmigration
3. Self Realization - meaning and nature
4. Distinctive qualities of the Brahmangiani

Section-C:

Fifteen Short-answer type questions covering the above four sections.

ਭਾਗ ਓ

13. ਦੈਵੀ ਵਿਗਿਆਨ : ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ, ਅਰਥ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸਚਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
14. ਮੂਲ ਮੰਤਰ : ਪਰਮਸਤਿ ਦੇ ਗੁਣ
15. ਗਿਆਨ ਮੀਮਾਂਸਾ : ਪ੍ਰਤਖ ਗਿਆਨ, ਸ਼ਬਦ-ਪ੍ਰਮਾਣ, ਇਲਹਾਮ , ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ, ਸਹਜਿ ਗਿਆ
16. ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਗਿਆਨ : ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਜਗਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ

ਭਾਗ ਅ

17. ਰਹੱਸਵਾਦ : ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ
18. ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਅਤੇ ਆਵਾਗਵਨ
19. ਆਤਮ ਸਿਧੀ : ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਰੂਪ
20. ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਛਣ।

ਭਾਗ ਏ

ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

Recommended Readings

- 1 Sher Singh, *Philosophy of Sikhism*
- 2 Nirbhai Singh, *Philosophy of Sikhism*
- 3 Harbans Singh (ed.) *The Encyclopaedia of Sikhism*
- 4 Teja Singh, *Ideals and Institutions of Sikhism*
- 5 Avtar Singh, *Ethics of the Sikhs*
- 6 ਭਾਈ ਜੋਧ ਸਿੰਘ, *ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਰਣਯ*
- 7 ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਕਵੀਸ਼ਰ, *ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਰਸ਼ਨ*
- 8 ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, *ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਅਧਿਐਨ*
- 9 ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ, *ਸਿੱਖ ਦਰਸ਼ਨ ਧਾਰਾ (2 ਭਾਗ)*
- 10 ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ, *ਗੁਰਮਤ ਮਾਰਤੰਡ*

Paper XII : World Religious Traditions -II (Indian Tradition)

ਪੇਪਰ-XII : ਵਿਸ਼ਵ ਧਰਮ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ-II (ਭਾਰਤੀ)

For Regular students Six Periods per week per paper to be delivered.

For Regular/Distance Education Students Maximum Marks : 100 Theory: : 75 Internal Assessment: 25	For Private Students Maximum Marks: 100
---	--

Time allowed: 3 hours

Pass marks : 35%

Total Teaching Periods: 75

INSTRUCTIONS FOR THE PAPER-SETTER

1 (For Regular and Distance Education Students): The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A & Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (10X2 =20)

2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 5 marks. (5X5=25)

3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 2 marks. (15X2 = 30)

(For Private Students):

1 The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A & Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (12.5 X 2 =25)

2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 6 marks. (5X6=30)

3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 3 marks. (15X3 = 45)

22

P.L.

ਸਕੂਲ

INSTRUCTIONS FOR THE CANDIDATES

Candidates will have to answer two questions out of four questions from A Section 5 questions out of 7 are to be answered in section B of the questions paper. The whole of Section C is compulsory. The candidates will answer 15 objective type questions.

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

(ਰੈਗੂਲਰ ਅਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (10 X 2 = 20)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X5 =25)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (15 X 2 = 30)

(ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (12.5 X 2 = 25)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X6 =30)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(15 X 3 = 45)

ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 15 ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣਗੇ।

Handwritten signatures and marks.

Section-A:

Jainism

1. Origin and Development
2. Belief : Concept of Ultimate Reality
3. Scriptures : Introduction to Agam Literature

Buddhism

4. Origin & Development
5. Belief : Concept of Ultimate Reality
6. Scripture : Introduction to Tripitaka Literature

Section-B:

Hinduism

7. Origin & Development
8. Belief : Concept of Braham
9. Scripture : Introduction to Vedic Literature

Bhagti Movement

10. Origin & Development
11. Belief : Concept of Ultimate Reality
12. Scripture : Introduction to (i) Sagun Bhagti: Goswami Tulsidas & (ii) Nirgun Bhagti : Bhagat Bani in Sri Guru Granth Sahib
- 13.

Section-C:

Fifteen Short-answer type questions covering the above four sections.

ਭਾਗ-ੳ

ਜੈਨ ਮਤਿ

- 1) ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 2) ਵਿਸ਼ਵਾਸ- ਪਰਮ ਤੱਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- 3) ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ-ਆਗਮ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪਰਿਚਯ

ਬੁੱਧ ਮਤਿ

- 4) ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 5) ਵਿਸ਼ਵਾਸ- ਪਰਮ ਤੱਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- 6) ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ- ਤ੍ਰਿਪਿਟਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪਰਿਚਯ

ਭਾਗ-ਅ

ਹਿੰਦੂ ਮਤਿ

- 7) ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

- 8) ਵਿਸ਼ਵਾਸ- ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- 9) ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ- ਵੈਦਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪਰਿਚਯ

ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ

- 10) ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- 11) ਵਿਸ਼ਵਾਸ- ਪਰਮ ਤੱਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- 12) ਮੁਢਲਾ ਗਿਆਨ- (i) ਸਰਗੁਣ ਭਗਤੀ-ਗੋਸਵਾਮੀ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ
- 13) ਨਿਗਰੁਣ ਭਗਤੀ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਭਗਤ ਬਾਣੀ

ਭਾਗ-(ੳ)

ਸੰਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

Recommended Readings

1. Gurbachan Singh Talib (ed.), *Sikhism*
2. Gurbachan Singh Talib (ed.), *Jainism*
3. T.G.Kaighatagi, *Jain View of life*
4. H.Bhattacharya, *Reals in Jain Metaphysics*
5. N. Tatia, *Studies in Jainn Philosophy*
6. P.S.Singh, *Jainism in Punjab*
7. L.M.Joshi, *Studies in Buddhist Culture in India*
8. L. M. Joshi, et. Al., *Buddhism*
9. Narendrea dev, *Buddha Dharm Darshan*
10. Hardayal, *Bodhisattva Doctrine in Buddhist Sanskrit Literature*
- 11 P.V.Bapat, *2500 Years of Buddhism*
- 12 B.S.Upadhyaya, *Pali Sahitya Ka Itihas*
- 13 D.T.Suzuki, *Outline of Mahayan Buddhism*
- 14 R.D. Nirakari, *Upanishads*
- 15 A.B.Keith, *Religion and Philosophy of the Vedas and Upanishads*
- 16 Haridas Bhattacharyya, *The Cultural Heritage of India, Vol I-III*
- 17 T.M.P.Mahadevan, *Outline of Hinduism*
18. S. Radhakrishnan, *Indian Philosophy, 2 Vols.*
19. Goswami Tulsidas, *Ramcharita Manasa*
- 20 ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸੰਸਾਰ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ

21 ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਧਰਮ

Handwritten signatures and initials:
 21
 21
 21

Semester - IV

PAPER-XIII :

Study of Sikh Religion and History -IV (1885-1999)

ਪੇਪਰ-XII : ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ-IV (1885-1999)

For Regular students Six *Periods per week per paper to be delivered.*

For Regular/Distance Education Students	For Private Students
Maximum Marks : 100	Maximum Marks: 100
Theory: : 75	
Internal Assessment: 25	

Time allowed: 3 hours

Pass marks : 35%

Total Teaching Periods: 75

INSTRUCTIONS FOR THE PAPER-SETTER

- 1 (For Regular and Distance Education Students) : The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A&Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (10X2 =20)
- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 5 marks. (5X5=25)
- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 2 marks. (15X2 = 30)

(For Private Students):

- 1 The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A &Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (12.5 X 2 =25)
- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 6 marks. (5X6=30)

- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 3 marks. (15X3 = 45)

INSTRUCTIONS FOR THE CANDIDATES

Candidates will have to answer two questions out of four questions from A Section 5 questions out of 7 are to be answered in section B of the questions paper. The whole of Section C is compulsory. The candidates will answer 15 objective type questions.

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

(ਰੈਗੂਲਰ ਅਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (10 X 2 = 20)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X5 =25)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (15 X 2 = 30)

(ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (12.5 X 2 = 25)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X6 =30)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (15 X 3 = 45)

ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 15 ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣਗੇ।

Section-A:

1. Historical Background of Sikh Movements (19-20th century): with Special reference to Singh Sabha Lahar
2. Sikhs Response to constitutional and Political Movements (1885-1919).
3. Gurdwara Reform Movement (1919-25).
4. Sikh Politics (1926-40).
5. Sikhs and the Partition
6. Independence of India and the Sikhs

Section-B:

7. Struggle for Punjabi Suba : Origin and causes
8. Struggle for Punjabi Suba : Achievements and impact
9. The Punjab Elections and the Sikhs (1952-72).
10. The Sikhs Abroad.
11. Green Revolution and the Sikhs
12. The Sikhs and the Indian State from (1978-99).

Section-C:

Fifteen short questions covering the above four sections.

ਭਾਗ-ੳ

- 1) ਸਿੱਖ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੀ ਪਿੱਠ ਭੂਮੀ (19-20 ਵੀਂ ਸਦੀ): ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ
- 2) ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਲਹਿਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ(1885-1919)
- 3) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ (1919-25)
- 4) ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ (1926-40)
- 5) ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਵੰਡ
- 6) ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹੋਈ

ਭਾਗ-ਅ

- 7) ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼: ਉਦਭਵ ਅਤੇ ਕਾਰਨ
- 8) ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼: ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ
- 9) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ (1952-72)
- 10) ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ
- 11) ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ
- 12) 1978 ਤੋਂ 1999 ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ

ੴ

ੴ

ੴ

ਭਾਗ-ੲ

ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸੰਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

Recommended Readings

1. J.S Grewal, *Sikh ideology, Policy and Social order*
2. Ganda Singh, *Some Confidential papers of Akali movement*
3. ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਸ਼ੋਕ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ
4. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ
5. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਸਿੱਖਪੰਥ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੇ ਸਨਮੁਖ
6. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹੱਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਮੋਰਚਾ
7. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਥਿਤੀ
8. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖ ਇਨਕਲਾਬ

OR

ਮੁੱਖ
ਸਿੱਖ
ਪੰਥ

Paper XIV: Sikh Scripture and Literature Part-IV

ਪੇਪਰ-XIV : ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ Part-IV

For Regular students Six Periods per week per paper to be delivered.

For Regular/Distance Education Students Maximum Marks : 100 Theory: : 75 Internal Assessment: 25	For Private Students Maximum Marks: 100
---	--

Time allowed: 3 hours
Pass marks : 35%
Total Teaching Periods: 75

INSTRUCTIONS FOR THE PAPER-SETTER

- 1 (For Regular and Distance Education Students): The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A &Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (10X2 =20)
- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 5 marks. (5X5=25)
- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 2 marks. (15X2 = 30)

(For Private Students):

- 1 The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A &Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (12.5 X 2 =25)
- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 6 marks. (5X6=30)
- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 3 marks. (15X3 = 45)

me

P.A.

20/11/11

Pravin

INSTRUCTIONS FOR THE CANDIDATES

Candidates will have to answer two questions out of four questions from A Section 5 questions out of 7 are to be answered in section B of the questions paper. The whole of Section C is compulsory. The candidates will answer 15 objective type questions.

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

(ਰੈਗੂਲਰ ਅਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (10 X 2 = 20)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X5 =25)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (15 X 2 = 30)

(ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (12.5 X 2 = 25)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X6 =30)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(15 X 3 = 45)

ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 15 ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣਗੇ।

Section-A:

Rahitnama Literature

1. Conception of Rahat in Gurbani
2. Major Rahitnamas: Chaupa Singh, Prahlad Singh, Prem Sumarg
3. Sikh Rahit Maryada

Reference Literature: Structure

4. Gurushabadratnakar Mahan Kosh
5. Nerukat Sri Guru Granth Sahib (2 vols.)
6. Encyclopaedia of Sikhism (4 vols.)

Section -B

Exegetical Literature

7. The Principles of Gurbani Interpretation: Language & Experience
8. Bhai Gurdas School of Interpretation: History & Theory
9. Nirmal and Sewapanthi Schools of Interpretation: History and Nature

Major Interpretations: Introduction

10. Major Japu Exegsises: Puran Singh and Teja Singh
11. Santhya, Shabdarth and Darpan
12. Major Gurbani English Translations : Manmohan Singh, Talib

Section-C:

Fifteen short-answer type questions covering the above four sections.

ਭਾਗ-ੳ

ਰਹਿਤਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ

1. ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹਿਤ ਸੰਕਲਪ
2. ਪ੍ਰਮੁਖ ਰਹਿਤਨਾਮੇ: ਚਉਪਾ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਮਾਰਗ
3. ਸਿਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ

ਸੰਦਰਭ ਸਾਹਿਤ:ਬਣਤਰ

4. ਗੁਰੁਸ਼ਬਦਰਤਨਾਕਰ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼
5. ਨਿਰੁਕਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ (2 ਭਾਗ)
6. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ (4 ਭਾਗ)

ਭਾਗ- ਅ

ਵਿਆਖਿਆ ਸਾਹਿਤ

7. ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ: ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ
8. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ : ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ
9. ਨਿਰਮਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਪੰਥੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ : ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਰੂਪ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ: ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

10. ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜਪੁ ਟੀਕੇ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ
11. ਸੰਬਯਾ, ਸ਼ਬਦਾਰਥ ਅਤੇ ਦਰਪਣ
12. ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗੁਰਬਾਣੀਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ: ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤਾਲਿਬ

ਭਾਗ ਏ

ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸੰਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

Recommended Readings

- 1 ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਸ਼ਬਦਾਰਥ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਸਾਹਿਬ
- 2 ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ (ਸੰਪ.), ਰਹਿਤਨਾਮੇ
- 3 ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ (ਸੰਪ.), ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਗ੍ਰੰਥਾਵਲੀ
- 4 ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (5 ਭਾਗ)
- 5 ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ, ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼
- 6 ਭਾਈ ਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਰਣਯ
- 7 ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ, ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ
8. Nripinder Singh, The Sikh Moral Traditions
- 9 Teja Singh, Sikhism: Its Ideals and Institutions
- 10 ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪ.), ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਰਤਨਾਵਲੀ (ਦੋ ਭਾਗ)

Handwritten signatures and initials are present at the bottom of the page, including a large signature on the left and several smaller ones on the right.

XV : Sikh Philosophy-B

ਪੇਪਰ-XV : ਸਿੱਖ ਦਰਸ਼ਨ-B

For Regular students Six Periods per week per paper to be delivered.

For Regular/Distance Education Students	For Private Students
Maximum Marks : 100	Maximum Marks: 100
Theory: : 75	
Internal Assessment: 25	

Time allowed: 3 hours
Pass marks : 35%
Total Teaching Periods: 75

INSTRUCTIONS FOR THE PAPER-SETTER

- 1 (For Regular and Distance Education Students) : The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A &Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (10X2 =20)
- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 5 marks. (5X5=25)
- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 2 marks. (15X2 = 30)

(For Private Students):

- 1 The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A & Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (12.5 X 2 =25)
- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 6 marks. (5X6=30)
- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 3 marks. (15X3 = 45)

INSTRUCTIONS FOR THE CANDIDATES

Candidates will have to answer two questions out of four questions from A Section 5 questions out of 7 are to be answered in section B of the questions paper. The whole of Section C is compulsory. The candidates will answer 15 objective type questions.

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

(ਰੈਗੂਲਰ ਅਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (10 X 2 = 20)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X5 =25)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (15 X 2 = 30)

(ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (12.5 X 2 = 25)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X6 =30)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(15 X 3 = 45)

ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 15 ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣਗੇ।

Section.A

1. Sikh Axiology : Meaning & Nature.
2. Classification of Values : Intrinsic & Instrumental
3. Hierarchy of values : Spiritual, Ethical, Physical, Intellectual & Aesthetical
4. Ethical Measure : Good, Right & Hukam

Section.B

5. Fundamental Virtues : Wisdom, Dharma, Altruism & Truthfulness
6. Social Virtues : Duties, Rights & Responsibilities.
7. Human Rights : Justice, Equility & Liberty
8. Sikh Sovereignty : Sangat, Sri Akaltakhat Sahib, Panjpiare & Khalsa.

Section-C:

Fifteen Short-answer type questions covering the above four sections.

ਭਾਗ ਓ

1. ਸਿਖ ਕੀਮਤ ਮੀਮਾਂਸਾ : ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਰੂਪ
2. ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ : ਉਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਾਧਨੀ
3. ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ : ਅਧਿਆਤਮਕ, ਨੈਤਿਕ, ਭੌਤਿਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸੁਹਜਾਤਮਕ
4. ਨੈਤਿਕ ਮਾਪਦੰਡ : ਚੰਗਾ, ਸਹੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ

ਭਾਗ-ਅ

5. ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੇਕੀਆਂ : ਸਿਆਣਪ, ਧਰਮ, ਪਰਉਪਕਾਰ ਅਤੇ ਸਚਾਈ
6. ਸਮਾਜਕ ਨੇਕੀਆਂ : ਫਰਜ਼, ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ
7. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ : ਇਨਸਾਫ਼, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ
8. ਸਿਖ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰਤਾ: ਸੰਗਤ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ

ੴ

ਭਾਗ ਏ

P. h

ਸੁਖ

ਸੁਖ

ਸੰਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- 1 Bhagat Singh, *Sikh Polity*
- 2 Avtar Singh, *Ethics of the Sikhs*
- 3 Surinder Singh Kohli, *Sikh Ethics*
4. Wazir Singh, *Humanism of Guru Nanak*
5. Dharam Singh, *Norm and Form*
6. Dharam Singh , *Dynamics of the Social Philosophy of Guru Gobind Singh*
- 7 Santosh Singh, *Philosophical Foundation of Sikh Value System*
8. Dilgeer Harjinder Singh, *The Akal Takhat*
9. ਜੇਥ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰੂਪ ਤੇ ਸਮਰਥਾ
- 10 ਸੁਖਦਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ
11. ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ, ਨੈਤਿਕ ਨਿਯਮ
12. ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਢਿਲੋਜ਼, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮੀਮਾਸਾ
13. ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖ ਦਰਸ਼ਨ ਧਾਰਾ
14. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, (ਸੰਪਾ) ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਨੈਤਿਕ ਪ੍ਰਸੰਗ

ਸੁਖ

ੴ

ਗੁਰੂ

ਗੁਰੂ

Paper XVI Sikh Culture & Institutions

ਪੇਪਰ-XVI : ਸਿੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

For Regular students Six Periods per week per paper to be delivered.

For Regular/Distance Education Students	For Private Students
Maximum Marks : 100	Maximum Marks: 100
Theory: : 75	
Internal Assessment: 25	

Time allowed: 3 hours
Pass marks : 35%
Total Teaching Periods: 75

INSTRUCTIONS FOR THE PAPER-SETTER

- 1 (For Regular and Distance Education Students) : The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A & Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (10X2 =20)
- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 5 marks. (5X5=25)
- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 2 marks. (15X2 = 30)

(For Private Students):

- 1 The question paper is to be divided into three Sections A,B & C. For Section A of the question paper the examiner would set four questions covering Section A & Section B of the syllabus. Out of the four questions two questions are to be attempted by the candidates Each question carries 10 marks. (12.5 X 2 =25)
- 2 In section B of the question paper 7 questions are to be asked from the whole syllabus. Out of 7 questions 5 questions are to be answered by the candidates. Each question carries 6 marks. (5X6=30)

- 3 In section C of the paper the examiner would ask 15 objective type questions from the whole syllabus. All the questions in section C are compulsory. Each question carries 3 marks. (15X3 = 45)

INSTRUCTIONS FOR THE CANDIDATES

Candidates will have to answer two questions out of four questions from A Section 5 questions out of 7 are to be answered in section B of the questions paper. The whole of Section C is compulsory. The candidates will answer 15 objective type questions.

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

(ਰੈਗੂਲਰ ਅਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (10 X 2 = 20)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X5 =25)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (15 X 2 = 30)

(ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (12.5 X 2 = 25)

2. ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। (5X6 =30)

3. ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ (ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(15 X 3 = 45)

ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 15 ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣਗੇ।

Section- A

1. Culture : Nature and features
2. Sikh culture : main features
3. Sikh Culture : Origin and development
4. Sikh Culture : Contemporary
5. Kirtan: origin and importance
6. Var Singing: origin and importance

Section -B

7. Sikh Purab : Gurburb, Maghi, Baisakhi, Diwali and Hola.
8. Sikh Relics
9. Sikh Art and Architecture
10. Sikh identity: Kaker and Dastar
11. SGPC: Formation and Structure.
12. SGPC : Religious function especially preaching

Section-C:

Fifteen short answer type questions covering the above four sections.

ਭਾਗ - ਓ

1. ਸਭਿਆਚਾਰ : ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ
2. ਸਿਖ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਮੁਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ
3. ਸਿਖ ਸਭਿਆਚਾਰ: ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
4. ਸਿਖ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਵਰਤਮਾਨ ਪ੍ਰਸੰਗ
5. ਕੀਰਤਨ : ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਮਹਤਤਾ
6. ਵਾਰ ਗਾਇਨ : ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਮਹਤਤਾ

ਭਾਗ - ਅ

7. ਸਿਖ ਪੁਰਬ : ਗੁਰਪੁਰਬ, ਮਾਘੀ, ਵਿਸਾਖੀ, ਦੀਵਾਲੀ, ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ
8. ਸਿਖ ਵਿਰਾਸਤੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ
9. ਸਿਖ ਕਲਾ ਅਤੇ ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ
10. ਸਿਖ ਪਛਾਣ : ਕਕਾਰ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰ
11. ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ : ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਢਾਂਚਾ
12. ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ : ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਾਰਜ

ਭਾਗ - ੲ

ਸੰਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

Recommended Readings

ਸੁਖਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ

ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਦਾ ਸਿੱਖ ਸੰਕਲਪ

ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਸ਼ੋਕ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ 50 ਸਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਢਿਲੇ, ਪ੍ਰਮੁਖ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

Harbans Singh, *The Heritage of the Sikhs*

Teja Singh, *Ideals and Institutions of Sikhism*

Nripinder Singh, *The Sikh Moral Traditions*

